Lietas Nr. A420450413
Lietas arhīva Nr. A42-01438-14/27

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014.gada 8.decembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā
tiesnese A.Pūcīte,

piedaloties pieteicējas SIA „Konveks" pārstāvim /pers. A/ un pilnvarotajiem pārstāvjiem /pers. B/ un /pers. C/ un Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pilnvarotajai pārstāvei /pers. D/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA „Konveks" pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta 2013.gada 11.jūnija lēmuma Nr.22.7/L-14833 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) Nodokļu kontroles pārvalde veica SIA „Konveks" (turpmāk – pieteicēja) datu atbilstības pārbaudi par 2010.gada februāri, augustu un septembri, kuras laikā tika izvērtēta nodokļu maksātāja iesniegtajās pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) deklarācijās uzrādītās informācijas atbilstība nodokļu administrācijas rīcībā esošajai un normatīvajiem aktiem.

Pārbaudes rezultātā VID Nodokļu kontroles pārvaldes Datu atbilstības pārbaužu daļas vadītājs 2013.gada 14.martā pieņēma lēmumu Nr.23.30/4071 (turpmāk – Sākotnējais lēmums) *(lietas 1.sējuma 15. – 32.lapa)*, ar kuru pieteicējai tika noteikts papildu nomaksai budžetā PVN Ls 3 518,77 un nokavējuma nauda Ls 1 554,83.

Pieteicēja Sākotnējo lēmumu apstrīdēja *(lietas 1.sējuma 101. – 103.lapa)*.

[2] Ar VID 2013.gada 11.jūnija lēmumu Nr.22.7/L-14833 (turpmāk – Lēmums) *(lietas 1.sējuma 33. – 39.lapa)* Sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

Lēmums pamatots ar turpmāko.

[2.1] SIA „Juns" amatpersona – valdes loceklis /pers. G/ 2012.gada 13.februārī, SIA „Tapo" amatpersona – valdes loceklis /pers. H/ 2011.gada 10.jūnijā un SIA „Vazers" amatpersona – valdes loceklis /pers. I/ 2012.gada 6.martā VID Nodokļu kontroles pārvaldes sniegtajos paskaidrojumos noliedz saimnieciskās darbības veikšanu uzņēmumā, kā arī citas personas pilnvarošanu veikt saimniecisko darbību.

Ja sabiedrības amatpersona noliedz jebkādu uzņēmējdarbības veikšanu un saimniecisko darījumu slēgšanu, nav iespējams, ka šī sabiedrība veica reālu saimniecisko darbību savā vārdā. Tieši pretēji, sabiedrības vārdā tiek veikta nelikumīga faktiskajiem apstākļiem neatbilstošu dokumentu noformēšana.

[2.2] No pieteicējas amatpersonas /pers. A/ 2013.gada 13.martā iesniegtajiem paskaidrojumiem par deklarētajiem darījumiem ar minētajām komercsabiedrībām izriet, ka SIA „Juns" un SIA „Tapo" attiecīgi ūdensapgādes sistēmas rekonstrukcijai (Ropažu ielā 5, Rīgā) un siltumtrases remontam (Daugavgrīvas ielā 60, Rīgā) ieteica darbu pasūtītājs AS „Rīgas Siltums", savukārt SIA „Vazers", uzzinot, ka pieteicēja uzvarējusi AS „Rīgas Siltums" konkursā, pati uzmeklējusi komercsabiedrību un piedāvājusi noslēgt apakšuzņēmuma līgumu par apkures, aukstā un karstā ūdens sistēmas renovāciju (/adrese/).

Izvērtējot minēto pieteicējas amatpersonas sniegto informāciju, VID secinājis, ka tā ir pretrunā SIA „Juns", SIA „Tapo" un SIA „Vazers" amatpersonu sniegtajai. Turklāt nav saprotams, kāpēc konkrētās komercsabiedrības, kuru cenas ir zemākas par pieteicējas piedāvātajām (saskaņā ar saprātīgās saimniekošanas principu saimnieciskā darbība tiek veikta ar mērķi gūt peļņu) un kuras attiecīgos paskaidrojumus sniedz kvalitatīvi (atbilstoši /pers. A/ paskaidrojumā norādītajam) nepiedalījās AS „Rīgas Siltums" izsludinātajos konkursos. Vienlaikus konstatēts, ka pieteicējas amatpersonas sniegtais paskaidrojums nesniedz detalizētu, pārbaudāmu informāciju par darījumu noslēgšanas un veikšanas procesu, t.i., paskaidrojums ir vispārīgs, tajā sniegtā informācija nav apliecināta ar objektīvi pārbaudāmiem pierādījumiem (nav informācijas par personām, kuras veica attiecīgos darījumus un piedalījās darījumu noslēgšanā).

SIA „Juns", SIA „Tapo" un SIA „Vazers" nav identificējamas kā preču/pakalpojumu piegādātājas pieteicējai. Līdz ar to nav īstenots priekšnodokļa atskaitīšanas priekšnoteikums, saskaņā ar kuru precēm/pakalpojumiem jābūt saņemtiem no konkrētās rēķinā norādītās ar PVN apliekamās personas.

[2.3] Atbilstoši VID rīcībā esošajai informācijai SIA „Juns", SIA „Tapo" un SIA „Vazers" nav nepieciešamo darbaspēka resursu attiecīgo darījumu veikšanai (deklarējušas vienu darba ņēmēju – amatpersonu, kura noliedz saimnieciskās darbības veikšanu uzņēmumā), tās neatrodas reģistrētajās juridiskajās adresēs (sūtītā korespondence nosūtīta VID atpakaļ ar norādi „beidzies glabāšanas laiks"), to deklarētie saimnieciskās darbības veidi neatbilst strīdus darījumu saturam. Minētās komercsabiedrības nav iesniegušas VID 2010.gada pārskatu un uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarāciju, tādējādi netieši apliecinot saimnieciskās darbības neveikšanu attiecīgajā taksācijas gadā. Turklāt tikai pēc informācijas izzināšanas, kas liecina par attiecīgo komercsabiedrību saimnieciskās darbības neesību un to rekvizītu izmantošanu faktiski neesošu darījumu noformēšanā, VID ir tiesīgs izslēgt tās no VID ar PVN apliekamo personu reģistra, kas attiecīgi tika arī izdarīts – SIA „Juns", SIA „Tapo" un SIA „Vazers" sakarā ar dokumentu neiesniegšanu PVN pārbaudei ir izslēgtas no VID ar PVN apliekamo personu reģistra attiecīgi 2010.gada 1.martā, 2011.gada 14.aprīlī un 2010.gada 11.aprīlī.

Vienlaikus vērtējams arī fakts, ka nodokļu maksātāja iesniegtajā šo uzņēmumu vārdā noformētajās tāmēs norādītās valsts sociālās apdrošināšanas

obligātās iemaksas neatbilst VID iesniegtajos ziņojumos norādītajām.

Par to, ka pieteicēja zināja (vai arī tai vajadzēja zināt), ka grāmatvedības reģistros reģistrēja dokumentus par faktiski neesošiem darījumiem, liecina savstarpējā kopsakarā vērtējams apstākļu kopums – VID rīcībā esošā informācija SIA „Juns", SIA „Tapo" un SIA „Vazers", to amatpersonu sniegtie paskaidrojumi, pieteicējas amatpersonas vispārīgi sniegtais paskaidrojums, kurā ir norāde uz darījumu veikšanu ar konkrētām komercsabiedrībām bez objektīvu, pārbaudāmu darījumu apstākļu izklāsta, turklāt sniegtā informācija par šo uzņēmumu piesaisti AS „Rīgas Siltums" pasūtījumu veikšanai un VID rīcībā esošā informācija par pieteicēju ļauj secināt par šī uzņēmuma konkrēto darbu veikšanu pašu spēkiem. Konkrēto darbu veikšanai ir nepieciešami darba ņēmēji ar attiecīgām zināšanām un darba iemaņām, kas pieteicējas deklarētajiem darījumu partneriem nav konstatēti, bet ir pašas komercsabiedrības rīcībā.

Tādējādi VID secinājis, ka lietā nav gūts apstiprinājums pieteicējas deklarēto darījumu ar SIA „Juns", SIA „Tapo" un SIA „Vazers" faktiskajai esībai, konkrētajā gadījumā konstatējama dokumentu noformēšana par faktiski neesošiem darījumiem ar mērķi iegūt fiskālas priekšrocības priekšnodokļa atskaitījuma veidā.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja to pārsūdzēja Administratīvajā rajona tiesā *(lietas 1.sējuma 4. – 8.lapa)*.

Pieteikumā pieteicēja norāda, ka VID ir pārkāpis administratīvā akta izdošanas termiņu, jo apstrīdēšanas iesniegums par Sākotnējo lēmumu tika nosūtīts 2013.gada 22.aprīlī, par ko 2013.gada 23.aprīlī saņemts VID pārstāves elektroniskā pasta apstiprinājums, taču Lēmums ir pieņemts 2013.gada 11.jūnijā.

Pieteicējas ieskatā VID arguments, ka SIA „Juns", SIA „Tapo" un SIA „Vazers" neatrodas juridiskajās adresēs, nevar kalpot par pamatu jebkādu secinājumu izdarīšanai par konkrēto komercsabiedrību, jo tas neskar lietu pēc būtības. Pieteicējas ieskatā tai nav pienākums pārliecināties par otra darījuma dalībnieka tiesisko un faktisko stāvokli, tā rīcībā esošajiem resursiem saimnieciskās darbības veikšanai.

Pieteicēja uzskata, ka ir rīkojusies labā ticībā un, noslēdzot konkrētos darījumus, nekas nav liecinājis par minēto komercsabiedrību nekompetenci. Turklāt puses savas ar līgumiem uzņemtās saistības izpildījušas kvalitatīvi un pilnā apjomā.

VID nav vērtējis pieteicējas iesniegto vēstuļu pielikumus, kur iekļauti SIA „Juns", SIA „Tapo" un SIA „Vazers" puses paraksti un atsūtīti rēķini, darbu pieņemšanas un nodošanas akti. Visi dokumenti noformēti atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, ko VID arī nav vērtējis un ņēmis vērā Lēmuma pieņemšanā.

Pieteicēja arī ir lūgusi VID nozīmēt grafoloģisko ekspertīzi iesniegto dokumentu (pierādījumu) autentiskuma pārbaudei, tomēr šis lūgums nav vērtēts, turklāt arī pamatojums, kāpēc konkrētais lūgums nav vērtēts, nav norādīts.

VID ir norādījis, ka nav sniegta konkrēta un pamatota informācija par deklarētajiem darījumiem, tomēr nav konkretizējis, kādi pierādījumi ir nepieciešami. Faktu, ka vienas darījuma puses likumīgais pārstāvis norādījis uz to, ka darījums nav noticis nevar uzskatīt par neapgāžamu pierādījumu šāda lēmuma pieņemšanai.

Pieteicējas ieskatā Lēmuma pieņemšanai nav savākts pietiekams pierādījumu kopums. Proti, iestāde, pamatojoties uz tās rīcībā esošo pierādījumu kopumu, nav bijusi tiesīga pieņemt šāda satura lēmumu, jo nav pierādījusi un argumentējusi savus secinājumus, atbilstoši normatīvajiem aktiem.

[4] VID rakstveida paskaidrojumos par pieteikumu *(lietas 1.sējuma 44. – 45.lapa)* norāda, ka uzskata pieteikumu par nepamatotu un noraidāmu, pamatojoties uz Lēmumā minēto.

[5] Tiesas sēdē pieteicējas pilnvarotie pārstāvji uzturēja pieteikumu uz tajā minēto argumentu pamata.

[6] Tiesas sēdē VID pilnvarotā pārstāve pieteikumu neatzina, atsaucoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumos minētajiem argumentiem.

[7] 2014.gada 22.aprīļa tiesas sēdē tika nopratināti liecinieki /pers. G/ un /pers. H/ *(lietas 1.sējuma 192. – 199.lapa)*, 2014.gada 30.septembrī – liecinieks /pers. M/ *(lietas 1.sējuma 227. – 228.lapa)*, savukārt 2014.gada 28.oktobrī – liecinieks /pers. N/ *(lietas 2.sējuma 61. – 62.lapa)*.

Motīvu daļa

I

[8] Vispirms tiesa izlems procesuālas dabas jautājumu.

Administratīvā procesa likuma 285.panta otrās daļas otrais teikums noteic, ka lēmumu, kas tiek pieņemts lietas izskatīšanas laikā, var ietvert arī spriedumā.

Pārbaudot lietas materiālus, tiesa konstatē, ka ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2013.gada 23.oktobra lēmumu *(lietas 115 – 116.lapa)* nolemts atstāt bez virzības pieteicējas sūdzību par VID lēmumu Nr.4.1.1.3/51266 par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu, nosakot termiņu trūkumu novēršanai – VID lēmuma Nr.4.1.1.3/51266 iesniegšanai tiesā un pierādījumu, kas apliecina lietas ārpustiesas izskatīšanas kartības ievērošanu, iesniegšanai tiesā – līdz 2013.gada 20.novembrim.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 192.panta ceturto daļu, ja pieteicējs noteiktajā termiņā trūkumus nenovērš, pieteikumu ar motivētu lēmumu atzīst par neiesniegtu un atdod pieteicējam.

Tiesa konstatē, ka pieteicēja Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2013.gada 23.oktobra lēmumā konstatētos trūkumus noteiktajā termiņā nav novērsusi, kā arī nav lūgusi noteiktā termiņa pagarināšanu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, pieteicējas sūdzība par VID lēmumu Nr.4.1.1.3/51266 atzīstama par neiesniegtu.

Administratīvā procesa likuma 315.panta pirmā daļa noteic, ka šajā likumā noteiktajos gadījumos pirmās instances tiesas un apelācijas instances tiesas lēmumu administratīvā procesa dalībnieks var pārsūdzēt atsevišķi no tiesas sprieduma, iesniedzot blakus sūdzību.

Tā kā Administratīvā procesa likuma 363.pants neparedz tiesības pārsūdzēt tiesas lēmumu sūdzības lietā par administratīvā akta izpildi (konkrētajā gadījumā par nokavēto nodokļu maksājumu piedziņu), tad arī tiesas procesuālais lēmums par pieteicējas iesniegtās sūdzības atzīšanu par neiesniegtu nav pārsūdzams.

II

[9] Tiesa, izvērtējot lietas materiālus un tiesas sēdē procesa dalībnieku izvirzīto argumentu pamatotību, atzīst, ka pieteikums ir noraidāms turpmāko apsvērumu dēļ.

[10] Saskaņā ar likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 1.panta 9.punkta „a" apakšpunktu priekšnodoklis ir PVN summa, kas norādīta apliekamajai personai izrakstītajā PVN rēķinā par iegādātajām precēm vai saņemtajiem pakalpojumiem tās saimnieciskās darbības nodrošināšanai.

Likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" 10.panta pirmās daļas 1.punkts paredz, ka VID reģistrētai ar PVN apliekamai personai ir tiesības nodokļa deklarācijā kā priekšnodokli no budžetā maksājamās nodokļa summas atskaitīt no citām apliekamajām personām saņemtajos nodokļa rēķinos norādītās nodokļa summas par precēm un pakalpojumiem savu ar nodokli apliekamo darījumu nodrošināšanai.

Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Augstākā tiesa) vairākos spriedumos *(piem., Augstākās tiesas 2006.gada 17.janvāra spriedums lietā SKA-9, 2006.gada 10.februāra spriedums lietā SKA-86, 2008.gada 15.maija spriedums lietā SKA-121/2008, 2008.gada 8.maija spriedums lietā SKA-144/2008)* ir atzinis, ka atbilstoši šīm normām tiesības izmantot priekšnodokļa atskaitīšanu preču iegādes un pakalpojumu saņemšanas gadījumos rodas, pastāvot šādiem priekšnoteikumiem:

1) persona reģistrēta VID kā ar PVN apliekamā persona,

2) tā saņēmusi preces vai pakalpojumus un likumā noteiktajā kārtībā noformētu PVN rēķinu;

3) PVN rēķins saņemts no citas ar PVN apliekamas personas, kas atbilstošā kārtībā reģistrēta VID;

4) saņemtās preces vai pakalpojumi tiek izmantoti savu ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai, tas ir, tiek radīta jauna ar PVN apliekamā prece vai pakalpojums.

Konkrētajā lietā VID ir apšaubījis, ka pieteicēja ir saņēmusi pakalpojumus no darījumu dokumentos uzrādītajiem darījuma partneriem.

Līdz ar to konkrētajā gadījumā attiecībā uz priekšnodokļa atskaitīšanu ir svarīgi konstatēt, vai pieteicējas rīcībā esošie dokumenti atbilst faktiski notikušiem darījumiem ar konkrētajiem darījumu partneriem, jo nodokļa rēķinu saņemšana un naudas līdzekļu kustība no vienas sabiedrības otrai (rēķinu samaksa) vēl nevar būt pierādījums darījuma fakta esībai ar attiecīgo uzņēmumu.

[11] Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 38.pants nosaka, ja nodokļu maksātājs nepiekrīt nodokļu administrācijas aprēķinātajam nodokļu maksājumu lielumam, pierādījumus par nodokļu maksājumu lielumu nodrošina nodokļu maksātājs.

Nodokļu maksātājam ir jābūt spējīgam atspēkot argumentus, kas apdraud tā tiesības pretendēt uz priekšnodokļa atskaitīšanu ar administratīvā procesa likumā paredzētiem pierādīšanas līdzekļiem. Privātpersonas pienākums nodrošināt nepieciešamos pierādījumus palielinās proporcionāli tam, cik ļoti lēmuma pieņemšanas process notiek pašas privātpersonas interesēs. Šādos gadījumos attiecībā uz faktiem, kas veicina labvēlīga lēmuma pieņemšanu, ir dabiski un atbilstoši pierādījumu nastu uzlikt privātpersonai, nevis pārvaldei. Tādējādi VID nav jādara viss iespējamais, lai, gadījumā, ja rodas pamatotas šaubas par attiecīgiem darījumiem, VID tomēr atrastu attaisnojumu un pamatojumu attiecīgajiem saimnieciskajiem darījumiem. Nodokļu regulējošās tiesību normas ir vērstas uz nodokļu maksātāja pienākumu rūpēties par pienācīgu dokumentu noformēšanu un atbildēt par nepilnībām *(sk. Augstākās tiesas Tiesu prakses vispārinājuma „Administratīvo tiesu prakse likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" normu interpretāciju un piemērošanu" 2008./2009.gads 29., 32.un 35.punktu)*.

Tādējādi VID nav jāatspēko savas šaubas par to, ka pieteicējas norādītie darījumi nav notikuši vai arī, ka tie grāmatvedībā iegrāmatoti tā, ka kvalificēta trešā persona nav spējīga izsekot darījumu gaitai, un ka grāmatojums neatbilst tiesību normu prasībām. Tā kā pieteicēja ir ieinteresēta priekšnodokļa atskaitīšanā, tieši pieteicējai ir jāpierāda darījumu patiesā un faktiskā esība, kā arī jāatspēko VID izteiktās šaubas ar pierādījumiem.

[12] Tiesa, pārbaudot lietas materiālus, konstatē turpmāko.

[12.1] Tiesa konstatē, ka VID ir apstrīdējis pieteicējas darījumus ar **SIA „Juns"** 2010.gada februārī, kā rezultātā liedzis pieteicējai tiesības uz priekšnodokļa Ls 598,76 vērtībā atskaitīšanu.

Pārbaudot Lēmuma tiesiskumu daļā par darījumiem ar SIA „Juns", tiesa konstatē turpmāk minēto.

[12.1.1] 2009.gada 15.decembrī starp pieteicēju un SIA „Selakss" noslēgts līgums Nr.01/12 par karstā un aukstā ūdensvada cauruļvadu nomaiņu Ropažu ielā 5, Rīgā *(lietas 1.sējuma 167. – 169.lapa)*. Ņemot vērā minēto līgumu, 2010.gada 1.(7.)februārī starp SIA „Juglas namī" un pieteicēju parakstīts darbu nodošanas – pieņemšanas akts *(lietas 1.sējuma 170.lapa)*.

Lietas materiālos atrodas 2010.gada 4.janvārī starp pieteicēju un SIA „Juns" parakstītais līgums Nr.JU0401/2010/2 par remontdarbu veikšanu *(lietas 1.sējuma 60. – 61.lapa)*, atbilstoši kuram SIA „Juns" pieteicējas labā apņemas izpildīt remontdarbus, kas norādīti tāmē *(lietas 1.sējuma 62. – 63.lapa)*, adresē /adrese A/. Līgumu un tāmi no pieteicējas puses parakstījis /pers. A/, bet no SIA „Juns" puses – /pers. G/.

2010.gada 8.februārī starp pusēm parakstīts pieņemšanas – nodošanas akts par iepriekš minētajā līgumā noteikto darbu izpildi *(lietas 1.sējuma 65.lapa)*. Aktu no pieteicējas puses parakstījis /pers. A/, bet no SIA „Juns" puses – /pers. G/.

2010.gada 9.februārī SIA „Juns" pieteicējas vārdā izrakstījusi rēķinu – faktūru Ls 3 450 (tai skaitā PVN Ls 598,76) apmērā par izpildītajiem darbiem saskaņā ar 2010.gada 4.janvāra līgumu Nr.JU0401/2010/2 *(lietas 1.sējuma 66.lapa)*. Rēķinu – faktūru parakstījis /pers. G/. Kā izriet no lietas materiālos esošā pieteicējas bankas konta izraksta, tad pieteicēja, atbilstoši izrakstītajam rēķinam, ir veikusi naudas pārvedumu uz SIA „Juns" bankas kontu *(lietas 1.sējuma 67.lapa)*.

[12.1.2] Lietas materiālos atrodas SIA „Juns" amatpersonas /pers. G/ paskaidrojums VID *(lietas 1.sējuma 52. – 54.lapa)*, kurā viņš norāda, ka par sabiedrības valdes locekli kļuvis pēc kādas personas vārdā */vārds/* līguma. Pēc sabiedrības reģistrēšanas Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā/vārds/ paņēmis visus sabiedrības dokumentus. /pers. G/ pēc */vārds/* līguma esot atvēris norēķinu kontu AS „GE Money Bank". Pēc konta atvēršanas */vārds/* esot pazudis ar visiem dokumentiem un maksājumu kartēm. /pers. G/ paskaidrojis, ka par sabiedrības saimniecisko darbību neko nezinot, sabiedrības vārdā nav slēdzis darījumus un nevienu citu personu nav pilnvarojis sabiedrības vārdā rīkoties.

Tiesas sēdē liecinieka statusā tika nopratināts /pers. G/ *(lietas 1.sējuma 197. – 198.lapa)*, kurš liecināja, ka esot kādā pasākumā iepazinies ar personu */vārds/*, kurš piedāvājis uz liecinieka vārda reģistrēt sabiedrību. Pēc sabiedrības reģistrēšanas uz liecinieka vārda, */vārds/* ar visiem sabiedrības dokumentiem pazudis. Liecinieks liecināja, ka nekādus darījumu dokumentus sabiedrības vārdā nav parakstījis. Attiecībā uz tiesas sēdē uzrādītajiem lietas materiālos esošajiem liecinieka parakstītajiem dokumentiem *(lietas 1.sējuma 63., 65.un 66.lapa)* liecinieks liecināja, ka dokumentos esošie paraksti nav viņa. Liecinieks apliecināja, ka paskaidrojumus VID *(lietas 1.sējuma 52. – 54.lapa)*ir parakstījis viņš.

[12.1.3] Tiesas sēdē pieteicējas likumīgais pārstāvis /pers. A/ paskaidroja *(lietas 1.sējuma 193. – 195.lapa)*, ka SIA „Juns" viņam ieteikusi kāda persona no AS „Rīgas Siltums" vārdā /pers. T/ (*lietas izskatīšanas laikā persona ir mirusi*), ar kuru iepriekš ir veikti kopīgi remontdarbi. /pers. T/ pieteicējas pārstāvi ir iepazīstinājis ar SIA „Juns" meistaru vārdā */vārds 2/*. Līdz līguma parakstīšanai pats /vārds 2/ir zvanījis /pers. A/, līdz ar to kontakttālrunis viņam nav zināms, savukārt pēc līguma parakstīšanas pieteicēja nodrošinājusi darījuma partneri ar *„Triatel"* tālruņiem. Pašu piedāvājumu, līgumu parakstīšanai un sabiedrības reģistrācijas dokumentus atnesis pieteicējas pārstāvim */vārds 2/*, bet ar sabiedrības amatpersonām pieteicējas pārstāvis nav ticies.

[12.1.4] Lietas materiālos atrodas SIA „Juns" PVN nodokļa deklarācija, atbilstoši kurai sabiedrība 2010.gada februārī ir deklarējusi darījumu, kura PVN vērtība ir Ls 598,76, ar pieteicēju *(lietas 2.sējuma 42.lapa)*. Tomēr deklarācijā norādītais darījuma dokumenta numurs – JU090220101 – neatbilst pieteicējas uzrādītajiem darījumu dokumentu numuriem.

Atbilstoši ziņojumam par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, 2010.gada februārī SIA „Juns" vienīgais nodarbinātais bija sabiedrības amatpersona /pers. G/ *(lietas 2.sējuma 46.lapa)*.

Ar VID 2010.gada 22.februāra lēmumu Nr.14.1.1/3208 par nodokļu deklarāciju nesniegšanu SIA „Juns" izslēgta no VID ar PVN apliekamo personu reģistra *(lietas 2.sējuma 40. – 41.lapa)*.

[12.2] Tiesa konstatē, ka VID ir apstrīdējis pieteicējas darījumus ar **SIA „Tapo"** 2010.gada augustā, kā rezultātā liedzis pieteicējai tiesības uz priekšnodokļa Ls 1 023,97 vērtībā atskaitīšanu.

Pārbaudot Lēmuma tiesiskumu daļā par darījumiem ar SIA „Tapo", tiesa konstatē turpmāk minēto.

[12.2.1] 2010.gada 26.maijā starp pieteicēju un SIA „Latenergoprojekts" parakstīts līgums 02/05/2010 par siltumtīklu nomaiņu Daugavgrīvas ielā 60, Rīgā *(lietas 1.sējuma 171.lapa)*.

Lietas materiālos atrodas 2010.gada 3.augustā starp pieteicēju un SIA „Tapo" parakstītais līgums Nr.01/08 par remontdarbu veikšanu *(lietas 1.sējuma 68. – 71.lapa)*, atbilstoši kuram SIA „Tapo" pieteicējas labā apņemas izpildīt siltumtrases remontdarbus, kas norādīti tāmē *(lietas 1.sējuma 72. – 73.lapa)*, adresē /adrese B/. Līgumu un tāmi no pieteicējas puses parakstījis /pers. A/, bet no SIA „Tapo" puses – /pers. U/.

2010.gada 27.augustā starp pusēm parakstīts pieņemšanas – nodošanas akts par iepriekš minētajā līgumā noteikto darbu izpildi *(lietas 1.sējuma 76.lapa)*. Aktu no pieteicējas puses parakstījis /pers. A/, bet no SIA „Tapo" puses – /pers. U/.

2010.gada 27.augustā SIA „Tapo" pieteicējas vārdā izrakstījusi faktūrrēķinu Nr.TA2708101 Ls 5 900 (tai skaitā PVN Ls 1 023,97) apmērā par siltumtrases remontu saskaņā ar 2010.gada 3.augusta līgumu Nr.01/08 *(lietas 1.sējuma 77.lapa)*. Faktūrrēķinu parakstījis /pers. U/. Kā izriet no lietas materiālos esošā pieteicējas bankas konta izraksta, tad pieteicēja, atbilstoši izrakstītajam rēķinam, ir veikusi naudas pārvedumu uz SIA „Tapo" bankas kontu *(lietas 1.sējuma 78.lapa)*.

[12.2.2] Lietas materiālos atrodas SIA „Tapo" amatpersonas /pers. H/ paskaidrojums VID *(lietas 1.sējuma 55. – 57.lapa)*, kurā viņš norāda, ka par sabiedrības valdes locekli kļuvis pēc kādas personas vārdā /pers.N/lūguma un pēc viņa lūguma esot arī atvēris bankās norēķinu kontus. Visi sabiedrības dokumenti atradās pie */pers.N/*. /pers. U/ paskaidrojumos noliedza reālas saimnieciskās darbības veikšanu, norādot, ka viņš ir tikai parakstījis dokumentus. Viņš paskaidrojis, ka nezina, kur atradās sabiedrības juridiskā adrese un ar ko nodarbojas sabiedrība.

Tiesas sēdē liecinieka statusā tika nopratināts /pers. U/ *(lietas 1.sējuma 195. – 196.lapa)*, kurš liecināja, ka viņam kāda persona vārdā/pers.N/ par samaksu piedāvājis kļūt par SIA „Tapo" amatpersonu. Liecinieks liecināja, ka uz sava vārda ir reģistrējis minēto sabiedrību un sabiedrības vārdā ir parakstījis dokumentus, tomēr kādus viņš nevarēja konkrēti paskaidrot. Vienlaicīgi liecinieks liecināja, ka viņš neatceras, ka būtu parakstījis kādus rēķinus. Attiecībā uz tiesas sēdē uzrādītajiem lietas materiālos esošajiem liecinieka parakstītajiem dokumentiem *(lietas 1.sējuma 71., 73. un 75.lapa)*, liecinieks liecināja, ka dokumentos esošie paraksti nav viņa.

[12.2.3] Tiesas sēdē pieteicējas likumīgais pārstāvis /pers. A/ paskaidroja *(lietas 1.sējuma 193. – 195.lapa)*, ka SIA „Tapo" viņam ieteikusi kāda persona no AS „Rīgas Siltums" vārdā /pers. T/ (*lietas izskatīšanas laikā persona ir mirusi*), ar kuru iepriekš ir veikti kopīgi remontdarbi. /pers. T/ pieteicējas pārstāvi ir iepazīstinājis ar SIA „Tapo" meistaru vārdā */vārds 3/*. Līdz līguma parakstīšanai pats */vārds 3/* ir zvanījis /pers. A/, līdz ar to kontakttālrunis viņam nav zināms, savukārt pēc līguma parakstīšanas pieteicēja nodrošinājusi darījuma partneri ar *„Triatel"* tālruņiem. Pašu piedāvājumu, līgumu parakstīšanai un sabiedrības reģistrācijas dokumentus atnesis pieteicējas pārstāvim */vārds 3/*, bet ar sabiedrības amatpersonām pieteicējas pārstāvis nav ticies.

[12.2.4] Atbilstoši ziņojumam par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, 2010.gada augustā SIA „Tapo" vienīgais nodarbinātais bija sabiedrības amatpersona /pers. U/ *(lietas 2.sējuma 50.lapa)*.

Ar VID 2011.gada 7.aprīļa lēmumu Nr.8.17.1-12/3847 par nodokļu deklarāciju nesniegšanu SIA „Tapo" izslēgta no VID ar PVN apliekamo personu reģistra *(lietas 2.sējuma 48. – 49.lapa)*.

[12.3] Tiesa konstatē, ka VID ir apstrīdējis pieteicējas darījumus ar **SIA „Vazers"** 2011.gada septembrī, kā rezultātā liedzis pieteicējai tiesības uz priekšnodokļa Ls 2 494,80 vērtībā atskaitīšanu.

Pārbaudot Lēmuma tiesiskumu daļā par darījumiem ar SIA „Vazers", tiesa konstatē turpmāk minēto.

[12.3.1] 2010.gada 21.jūlijā starp pieteicēju un AS „Rīgas Siltums" noslēgts līgums Ls 48 190,19 vērtībā par apkures un karstā ūdens sistēmas renovāciju /adrese/ *(lietas 2.sējuma 3. – 13.lapa)* atbilstoši klātpievienotajai tāmei *(lietas 2.sējuma 14. – 32.lapa)*. 2010.gada 30.septembrī starp pusēm parakstīts darbu nodošanas – pieņemšanas akts *(lietas 2.sējuma 33. – 34.lapa)*.

2006.gada 20.oktobrī starp pieteicēju un DzĪKS „Konstantīna Čakstes nams" noslēgts inženiertehnisko tīklu un sistēmu /adrese/ tehniskās apkopes un kārtējā remonta līgums Nr.131/TA *(lietas 1.sējuma 162. – 165.lapa)*. Ņemot vērā minēto līgumu, 2010.gada 23.novembrī starp pusēm parakstīts akts par darbu (centrālapkures sistēmas cauruļvadu nomaiņa /adrese/) izpildi *(lietas 1.sējuma 166.lapa)*.

Lietas materiālos atrodas 2010.gada 8.un 9.septembrī starp pieteicēju un SIA „Vazers" parakstītie līgumi Nr.08/09/10 un Nr.09/09/10 par remontdarbu veikšanu *(lietas 1.sējuma 81. – 82.un 88. – 91.lapa)*, atbilstoši kuram SIA „Vazers" pieteicējas labā apņemas izpildīt remontdarbus, kas norādīti tāmēs *(lietas 1.sējuma 92. – 93.lapa)*, adresē /adrese C/ un /adrese/. Līgumus un tāmi no pieteicējas puses parakstījis /pers. A/, bet no SIA „Vazers" puses – /pers. I/.

2010.gada 8.un 9.septembrī starp pusēm parakstīti pieņemšanas – nodošanas akti par iepriekš minētajos līgumos noteikto darbu izpildi *(lietas 1.sējuma 84.un 97.lapa)*. Aktus no pieteicējas puses parakstījis /pers. A/, bet no SIA „Vazers" puses – /pers. I/.

2010.gada 14., 15.un 30.augustā SIA „Vazers" pieteicējas vārdā izrakstījusi rēķinus /pers. Z/1409101/J1, /pers. Z/150910-1/KO un /pers. Z/3009102/J2 attiecīgi Ls 6 171 (tai skaitā PVN Ls 1 071), Ls 3 388 (tai skaitā PVN Ls 588) un Ls 4 815,8 (tai skaitā PVN Ls 835,8) apmērā par remontdarbiem saskaņā ar 2010.gada 8.un 9.septembra līgumiem Nr.08/09/10 un Nr.09/09/10 *(lietas 1.sējuma 98., 86., 99.lapa)*. Rēķinus parakstījis /pers. I/. Kā izriet no lietas materiālos esošā pieteicējas bankas konta izraksta, tad pieteicēja, atbilstoši izrakstītajam rēķinam, ir veikusi naudas pārvedumu uz SIA „Vazers" bankas kontu *(lietas 1.sējuma 87.un 100.lapa)*.

[12.3.2] Lietas materiālos atrodas SIA „Vazers" amatpersonas /pers. I/ paskaidrojums VID *(lietas 1.sējuma 46. – 51.lapa)*, kurā viņš norāda, ka par sabiedrības valdes locekli kļuvis uz trīs mēnešiem no 2010.gada septembra. Minēto viņam palūgusi kāda persona vārdā */vārds 4/*, kuras uzvārdu /pers. I/ neatceroties. Par to, ka sabiedrība reģistrēta uz /pers. I/ vārda, /pers. I/ /vārds 4/samaksājis Ls 200. /pers. I/ bija parakstījis dažas neaizpildītas veidlapas. Par to, kas noticis sabiedrībā, /pers. I/ nav informēts. Tāpat /pers. I/ paskaidrojumā norādījis, ka nav nevienu pilnvarojis savā vārdā rīkoties, nezina, cik sabiedrībai ir bijis darbinieku un autotransporta, kas kārtojis grāmatvedību, kādi ir bijuši galvenie preču un pakalpojumu piegādātāji un saņēmēji, kā arī nespēja atbildēt uz cetiem VID uzdotajiem jautājumiem par SIA „Vazers" saimniecisko darbību.

[12.3.3] Tiesas sēdē pieteicējas likumīgais pārstāvis /pers. A/ paskaidroja *(lietas 1.sējuma 195.lapa)*, ka SIA „Vazers" pats atradis pieteicēju. Ar pieteicējas pārstāvi no SIA „Vazers" puses kontaktējusies kāda persona vārdā */vārds 5/*, kurš arī atnesis pieteicējai dokumentus parakstīšanai. Darījumu dokumenti parakstīti pieteicējas biroja telpās.

[12.3.4] Lietas materiālos atrodas SIA „Vazers" PVN nodokļa deklarācija, atbilstoši kurai sabiedrība 2010.gada septembrī ir deklarējusi darījumus, kura PVN vērtība ir Ls 1 071, Ls 588 un Ls 835,69 (darījumu dokumentos norādīts PVN Ls 835,8 apmērā), ar pieteicēju *(lietas 2.sējuma*

55.lapa).

Atbilstoši ziņojumam par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām, 2010.gada septembrī SIA „Vazers" vienīgais nodarbinātais bija sabiedrības amatpersona /pers. I/ *(lietas 2.sējuma 57.lapa)*.

Ar VID 2011.gada 1.aprīļa lēmumu Nr.8.21.3.1.2/20520 par dokumentu nesniegšanu SIA „Vazers" izslēgta no VID ar PVN apliekamo personu reģistra *(lietas 2.sējuma 51. – 52.lapa)*.

[12.4] Tiesas sēdē liecinieka statusā tika nopratināts pieteicējas darbinieks /pers. M/ *(lietas 1.sējuma 227. – 228.lapa)*, kurš liecināja, ka pieteicēja viņu nodarbina metinātāja – santehniķa amatā, proti, viņš liekot radiatorus, kanalizāciju un veicot metināšanas darbus. Liecinieks liecināja par pieteicējas veiktajiem darbiem Dzirnavu, Ropažu un Mārupes ielā, Rīgā norādot, ka ar viņu objektā strādājis /pers. A0/, Boriss, Vasīlijs, /pers. AA/ un /pers. N/. Liecinieks liecināja, ka objektos, kuros viņš ir strādājis, strādāja arī citu sabiedrību darbinieki. Vienlaicīgi liecinieks liecināja, ka SIA „Juns" un SIA „Tapo" nosaukumi viņam neko neizsaka. Savukārt attiecībā uz SIA „Vazers" liecinieks liecināja, ka sabiedrību ar šādu nosaukumu ir dzirdējis, jo pie viņiem ir strādājis kāds liecinieka paziņa/vārds 6/.

Tiesas sēdē liecinieka statusā tika nopratināts pieteicējas darbinieks /pers. N/ *(lietas 2.sējuma 61. – 62.lapa)*, kurš liecināja, ka ir pieteicējas darbinieks – būvdarbu vadītājs. Viņa pārraudzībā ir bijuši objekti Daugavgrīvas ielā 60, Rīgā un /adrese/. Liecinieks liecināja, ka objektos strādājuši ne tikai pieteicējas darbinieki, kuru darbu vadītāju saukuši par */pers.M/*. Kurā tieši objektā strādājis */pers.M/,* liecinieks nevarēja precīzi norādīt, piebilstot, ka, iespējams, abos objektos. Atbildot uz jautājumu, kā tika sadalīti darbi objektos starp pieteicējas un citu sabiedrību darbiniekiem, liecinieks liecināja, ka darba siltumtrases tika remontētas pa posmiem – kurš pirmais posmu pabeidza, tas ņēma nākamo posmu.

[13] Ņemot vērā iepriekš konstatēto, tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā nav izpildījies viens no obligātajiem priekšnoteikumiem, lai personai rastos tiesība atskaitīt priekšnodokli, pieteicēja nevarēja saņemt pakalpojumus no saviem darījumu partneriem SIA „Juns", SIA „Tapo" un SIA „Vazers". Tas ir, visu trīs sabiedrību amatpersonas ir noliegušas saimnieciskās darbības veikšanu, turklāt, kā izriet no lietas materiāliem, minētajām sabiedrībām nebija cilvēkresursu pasūtīto darbu veikšanai. Turklāt tā kā minētās sabiedrības ir reģistrētas pēc neidentificējamu trešo personu lūguma, ir izdarāms secinājums, ka konkrētās sabiedrības ir dibinātas ar mērķi krāpniecisku darījumu slēgšanai. Tiesas ieskatā apstāklis, ka sabiedrības PVN deklarācijās ir norādījušas darījumus ar pieteicēju, nebūt neliecina par faktisku darījumu esību, jo, ņemot vērā, ka sabiedrībām nebija resursu pakalpojumu sniegšanai un sabiedrību amatpersonas noliedz darījumu esību (tostarp noliedz parakstu īstumu uz darījumu apliecinošajiem dokumentiem), ir secināms, ka PVN deklarācijās ir iekļauta nepatiesa informācija.

Judikatūrā atzīts, ka grāmatvedībā var iegrāmatot arī tādus darījumus, kas reāli nav notikuši. Pat ja pieteicēja reāli bija saņēmusi konkrētus pakalpojumus, nav pārbaudāms, kas konkrētos pakalpojumus īstenībā ir sniedzis pieteicējai, proti, nav izsekojama darījumu gaita.

Turklāt, kā izriet no liecinieku (/pers. M/ un /pers. N/) liecībām, pat ja objektos strādāja personas, kas nebija identificējamas kā pieteicējas darbinieki, no liecinieku liecībām nav arī gūstama informācija, kas tie bija par darbiniekiem un kas bija viņu darba devēji, proti, nav izdarāms secinājums, ka minētās personas bija SIA „Juns", SIA „Tapo" un SIA „Vazers" darbinieki.

Par to, ka pieteicējai vajadzēja zināt, ka tā iesaistās krāpnieciskos darījumos, tiesas ieskatā liecina apstākļi, kādos tika slēgti darījumi ar iepriekšminētajām sabiedrībām. Proti, kā izriet no pašas pieteicējas amatpersonas /pers. A/ paskaidrojumiem, darījumu slēgšanas laikā kontaktēšanās notikusi, nevis ar sabiedrību amatpersonām vai to pilnvarotām personām, bet gan ar trešajām personām – it kā sabiedrību darbiniekiem – meistariem, kuras pieteicējas pārstāvis nevar pilnībā identificēt, norādot tikai viņu vārdus. Tiesas ieskatā, saprātīga darījuma puse neapmierinātos darījuma slēgšanas gaitā vien ar neidentificējamu personu sniegtajiem paskaidrojumiem par noslēdzamo darījumu, vienlaicīgi nepārliecinoties, vai darījuma partnera amatpersona vispār ir informēta par viņa vārdā veikto darbību esību.

Vienlaicīgi tiesa piekrīt VID norādītajam, ka par darījuma patiesumu liek šaubīties apstāklis, ka SIA „Juns" gadījumā pieņemšanas nodošanas akts ir parakstīts vispirms starp pieteicēju un pasūtītāju un tikai pēc tam starp pieteicēju un SIA „Juns". Tāpat par darījumu īstumu liek šaubīties apstāklis, ka pieteicējas amatpersona nevarēja norādīt uz nevienu konkrētu personu no darījumu partneru puses, tostarp to kontaktinformāciju. Tiesas ieskatā kritiski vērtējams pieteicējas arguments par to, ka šāda situācija ir izveidojusies, jo darījumu partneru darbiniekiem pieteicēja bija izsniegusi savus mobilos telefonus, kas tika paņemti atpakaļ pēc darbu beigšanas. Tiesa uzskata, ka nav ticami, ka pieteicēja kā labs saimnieks nebūtu nodrošinājusies ar ticamu un pietiekamu informāciju par savu darījumu partneri, gadījumam, ja darījuma partnera veikto darbu kvalitāte izrādītos slikta, tāpat nav ticami, ka pieteicēja bija gatava ciest zaudējumus, savu darījumu partneru neizdarības, nekompetences vai paviršības dēļ.

[14] Likuma „Par grāmatvedību" 2.pants nosaka, ka uzņēmuma pienākums ir kārtot grāmatvedību, grāmatvedību kārto tā, lai grāmatvedības jautājumos kvalificēta trešā persona varētu gūt patiesu un skaidru priekšstatu par uzņēmuma finansiālo stāvokli bilances datumā, tā darbības rezultātiem, naudas plūsmu noteiktā laikposmā, kā arī konstatēt katra saimnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisei, kā arī grāmatvedības sniegtajai informācijai jābūt patiesai, salīdzināmai, savlaicīgai, nozīmīgai, saprotamai un pilnīgai. Savukārt minētā likuma 7.pants noteic, ka grāmatvedības reģistros izdara ierakstus, kas pamatoti ar attaisnojuma dokumentiem.

Izvērtējot kopsakarā visus lietā konstatētos apstākļus un to, ka pieteicējas uzrādītajos rēķinos un maksājuma uzdevumos ir neatbilstība lietas faktiskajiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka atbilstoši likuma „Par grāmatvedību" 2.un 7.panta nosacījumiem minētie rēķini un maksājuma uzdevumi nav izmantojami kā attaisnojuma dokumenti ierakstu veikšanai grāmatvedības reģistros.

[15] Tātad tiesa iepriekš atzina, ka darījumi starp pieteicēju un tās tiešajiem, rēķinos norādītajiem darījumu partneriem nav notikuši (nav konstatējams, ka pieteicēja ir saņēmusi pakalpojumus no SIA „Juns", SIA „Tapo" un SIA „Vazers").

[15.1] Vienlaikus, pamatojoties uz Eiropas Savienības Tiesas judikatūru (sk. 2012.gada 21.jūnija spriedumu apvienotajā lietā Nr.C-80/11 un Nr.C-142/11 Mahageben ar tajā sniegtajām atsaucēm uz iepriekšējiem Tiesas nolēmumiem, kā arī 2013.gada 18.marta spriedumu lietā Nr.C-563/11), secināms, ka, lai nodokļu maksātājam – šajā gadījumā pieteicējai – liegtu tiesības veikt priekšnodokļa atskaitījumu no budžetā maksājamās PVN summas, nav pietiekami konstatēt tikai darījumu faktisko neesību starp nodokļu maksātāju un tā tiešajiem (un tālākajiem) sadarbības partneriem. Ir nepieciešams konstatēt arī to, ka nodokļu maksātājs zināja vai viņam vajadzēja zināt, ka viņš ir iesaistīts ļaunprātīgos vai pat krāpnieciskos darījumos ar mērķi gūt fiskālas priekšrocības atskaitāmā nodokļa veidā. Par to liecina turpmāk minētais.

[15.2] Priekšnodokļa atskaitīšanas sistēmas mērķis ir pilnībā atbrīvot nodokļu maksātāju no PVN, kas tam jāmaksā vai kuru tas ir samaksājis saistībā ar savu saimniecisko darbību. Nodokļu maksātāja tiesības atskaitīt priekšnodoklī samaksāto PVN neietekmē tas, vai PVN par agrākajiem vai vēlākajiem darījumiem tika vai netika samaksāts valsts budžetā. Šādas tiesības var tikt liegtas vienīgi tad, ja ir pierādīts, ņemot vērā objektīvus pierādījumus, ka atsaukšanās uz priekšnodokļa atskaitīšanas tiesībām ir bijusi krāpnieciska vai ļaunprātīga. Atsaukšanās uz priekšnodokļa atskaitīšanas tiesībām ir krāpnieciska vai ļaunprātīga, ja nodokļu maksātājs, kurš zināja vai kuram bija jāzina, ka, izdarīdams pirkumu, tas piedalās ar krāpšanos saistītā darījumā. Savukārt nodokļu maksātājs, kurš nezināja vai nevarēja zināt, ka attiecīgo darījumu piegādātājs bija iecerējis kā krāpšanu vai ka cits darījums, kas ietilpst piegādes ķēdē pirms vai pēc nodokļa maksātāja veiktā darījuma, ir saistīts ar PVN izkrāpšanu, nevar tikt sodīts ar priekšnodokļa atskaitīšanas tiesību atteikumu. Ja tas tā būtu, tas pārsniegtu to, kas nepieciešams valsts budžeta interešu aizsardzībai.

Nodokļu maksātājam ir tiesības paļauties uz darījuma likumību, t.i., ka darījums ar trešo personu nav daļa no PVN izkrāpšanas. Valsts var noteikt saprātīgus pasākumus, lai pārliecinātos, ka nodokļu maksātājs nesaskaras ar krāpšanu vai nepiedalās tajā.

Latvijā šādi pasākumi aptver nodokļu maksātāja pienākumu pārliecināties, vai darījuma partneris ir reģistrēts attiecīgajos valsts reģistros un nav izslēgts no tiem, kā arī to, vai preču pavaddokumentu formas izsniedzis VID. Likumi neprasa nodokļu maksātājam pārliecināties, vai darījuma partneris patiešām atrodas juridiskajā adresē, vai darījuma partnerim pieder preces, ko tas pārdod, vai tas izmanto paša transportu apliekamo darījumu veikšanai vai iznomā to, vai darījuma partneris ir izpildījis savus nodokļa maksātāja pienākumus utt. *(sk. Augstākās tiesas 2013.gada 30.janvāra sprieduma lietā Nr.SKA-50 10.punktu)*.

No Eiropas Savienības Tiesas judikatūras atziņām secināms, ka VID nevar liegt nodokļu maksātājam tiesības atskaitīt no PVN summas, kas viņam jāmaksā, nodokli, kas ir maksājams vai ir samaksāts par viņam sniegtiem pakalpojumiem, pamatojot ar to, ka šiem pakalpojumiem atbilstošā rēķina izsniedzējs vai viens no viņa piegādātājiem ir veicis prettiesiskas darbības, bez objektīviem pierādījumiem, kas liecinātu par to, ka attiecīgais nodokļu maksātājs zināja vai viņam bija jāzina, ka darījums, kas pamato tiesības uz atskaitīšanu, bija saistīts ar šī rēķina izsniedzēja izdarītu krāpšanu vai kāda cita tirgus dalībnieka piegādes augšupējā ķēdē izdarītu krāpšanu.

Atteikumu izmantot priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības VID nevar pamatot vienīgi ar nodokļu maksātāja darījuma partnera nelikumīgo vai fiktīvo darbību raksturu, jo tieši VID ir pienākums veikt nepieciešamās pārbaudes pie nodokļu maksātājiem *(Eiropas Savienības Tiesas 2012.gada 21.jūnija spriedumu apvienotajā lietā Nr.C-80/11 un Nr.C-142/11 Mahageben 62.punkts)*.

Turklāt minētā atziņa attiecināma ne vien uz darījumu ķēdes darījumiem, bet arī uz darījumiem starp tiešajiem darījumu partneriem *(sk. Eiropas Savienības Tiesas 2013.gada 18.marta spriedumu lietā Nr.C-563/11)*. Taču, ja nodokļu maksātājam ir norādes, kas pamato saprātīgas aizdomas par nelikumību vai krāpšanas esību attiecībā uz rēķina izsniedzēju, tad VID var liegt tiesības uz atskaitīšanu *(sal. Eiropas Savienības Tiesas 2012.gada 21.jūnija spriedumu apvienotajā lietā Nr.C-80/11 un Nr.C-142/11 Mahageben 2.gala secinājums)*.

Eiropas Savienības Tiesa ir arī argumentējusi, ka tas, vai darījumu galvenais mērķis ir vienīgi fiskālu priekšrocību iegūšana, izriet no attiecīgo darījumu satura un īstās nozīmes. Vērtējot darījumu, tiesa var ņemt vērā šo darījumu pilnībā mākslīgo raksturu, kā arī juridisku, ekonomisku un/vai personisku saistību starp uzņēmējiem, kuri ir iesaistīti nodokļu samazināšanas plānā *(sk. Eiropas Savienības Tiesas 2006.gada 21.februāra sprieduma lietā Nr.C-255/02 Halifax 81.punktu)*.

[15.3] Novērtējot iepriekš analizēto darījumu saturu un to īsto nozīmi, tiesai nerodas šaubas, ka tie noformēti ļaunprātīgos nolūkos ar mērķi gūt fiskālas priekšrocības atskaitāmā nodokļa veidā. Tāpat tiesai nerodas šaubas, ka pieteicējai vajadzēja zināt par to, ka tā bijusi iesaistīta nepamatotā nodokļu samazināšanas plānā. Par to liecina ne vien iepriekš norādīto apstākļu kopums, bet arī pašas pieteicējas rīcība sadarbībā ar SIA „Juns", SIA „Tapo" un SIA „Vazers".

Tātad, kā izriet no lietas materiāliem un liecinieku liecībām, pati pieteicēja nav pievērsusi īpašu rūpību un vērību darījumu partneru izvēlē.

[16] Ņemot vērā iepriekš konstatēto, tiesa atzīst, ka VID pamatoti ir ierobežojis pieteicējas tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu.

Proti, ņemot vērā, ka iepriekš minēto darījumu faktiskā esība nav konstatēta, tiesa atzīst, ka VID pamatoti pieteicējai noteicis papildu nomaksai budžetā maksājamo PVN Ls 3 518,77 (5 006,76 *euro*).

[17] No Gada pārskatu likuma 22.panta pirmās daļas un likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 22.panta otrās daļas izriet, ka saskaņā ar nodokļa deklarāciju aprēķināto nodokli, kas samazināts atbilstoši šā likuma III nodaļā minētajām un citos Latvijas Republikas likumos noteiktajām nodokļa atlaidēm un par taksācijas gada laika izdarītajiem avansa maksājumiem, nodokļa maksātājs patstāvīgi pārskaita valsts budžetā 15 dienu laika pēc gada pārskata un nodokļa deklarācijas iesniegšanas dienas.

Savukārt saskaņā ar likuma „Par uzņēmumu ienākuma nodokli" 26. panta pirmo daļu, par šā likuma pārkāpumiem, kā arī par likumos „Par grāmatvedību", „Par uzņēmumu gada pārskatiem" (..) noteiktās grāmatvedības uzskaites pārkāpumiem, ja to rezultātā samazināts apliekamais ienākums, tiek piemērota likumā „Par nodokļiem un nodevām" paredzētā atbildība.

Attiecībā uz nokavējuma naudu likuma „Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 22.punkts noteic, ka nokavējuma nauda ir procentu maksājums par nodokļu samaksas termiņa nokavējumu.

Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta pirmā daļa noteic, ka gadījumā, ja nodokļu maksātājs, pārkāpdams nodokļu likumu prasības, samazinājis budžetā iemaksājamo nodokļu apmēru, nodokļu administrācija nodokļu revīzijas (audita) rezultātā aprēķina un par labu budžetam no nodokļu maksātāja piedzen samazināto nodokļa summu, nokavējuma naudu un soda naudu, kas nosakāma saskaņā ar šo likumu, ja konkrēto nodokļu likumos nav paredzēts cits soda naudas apmērs.

Savukārt minētā likuma 29.panta otrā daļa noteic, ka par nodokļu un nodevu maksājuma samaksas termiņa nokavējumu maksātājam tiek aprēķināta nokavējuma nauda – no laikā nenomaksātā pamatparāda 0,05 procenti par katru nokavēto dienu, ja konkrētā nodokļa likumā nav noteikti citi nokavējuma naudas apmēri.

No iepriekš minētajām tiesību normām secināms, ka nokavējuma naudas noteikšanas pamatmērķis ir nodrošināt to, lai valsts budžets neciestu zaudējumus tāpēc, ka nodokļi netiek nomaksāti termiņā. Tāpēc nokavējuma nauda tiek aprēķināta procentos no nodokļu pamatparāda un turpina pieaugt ar katru nokavēto dienu.

Tiesa konstatē, ka pieteicējai PVN nokavējuma nauda aprēķināta Ls 1 554,83 (2 212,32 *euro*) apmērā.

Līdz ar to tiesa konstatē, ka nokavējuma naudas aprēķins papildus aprēķinātam PVN ir veikts pamatoti un tiesiski.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš konstatēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu un 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

1. **atzīt par neiesniegtu** pieteicējas sūdzība par VID lēmumu Nr.4.1.1.3/51266;
2. **pilnībā noraidīt** SIA „Konveks" pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta 2013.gada 11.jūnija lēmuma Nr.22.7/L-14833 atcelšanu.

Sprieduma rezolutīvās daļas 1.punkts nav pārsūdzams.

Sprieduma rezolutīvās daļas 2.punktu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese A.Pūcīte